

FOLK OG LAND

Folketingets begravelse av sannheten

Vår danske pressekollega «Revision» kommenterer Folketingets debatt om den parlamentariske kommisjon, og vi gjengir her det vesentlige av red. Olesens artikkel:

Det første, der blev oplyst under Folketingets to Dages Debat om Den parlamentariske Kommission, var at Partierne paa Forhaand havde bestemt, at der ikke skulde rejses tiltale mod nogen ansvarlig fra 9. April. Paa samme Maade var man paa Forhaand enige om, at der ikke havde været noget Rostock-møde, og ikke med et Ord blev det nævnt, at Kommissionen har saboteret de vigtigste Undersøgelser af det, der afgørende peger paa dansk-tysk Aftale om Besættelsen. Vi sigter med disse Bemærkninger til den Omstændighed, at Kommissio-

nen er gaaet udenom Forsøg paa Afklaring af Affæren Stenman-Petersen. Professor von Leers Oplysninger om Himmlers Tiltstaaelse af, at der var truffet Aftale om den gnidningsløse Besættelse, og det Forhold, at man efter Kommissionens egen Henvendelse har faaet Tilladelse til at gennemgaa Munchs Dagbog og Papirer vedrørende Tiden omkring 9. April, men at han ikke har benyttet Tilladelsen, skønt den har været gældende i flere Aar. — Politikernes næsten enstemmige Forhaandsbeslutning om ikke at rejse Tiltale mod Kolleger, der har et Ansvar, synes altsaa at være suppleret med Aftale om Tavshed om de manglende Undersøgelser vedrørende betydningsfulde Enkeltheder, der tyder paa

Forhaandsaftale med Tyskerne om Besættelsen.

Som en Gentagelse af Justitsminister Hækkerups Bebudelse, sagde Regeringens Ordfører, Poul Hansen, at hvis Rostock-«Rygtesmedene» fortsatte deres Virksomhed efter Folketingets Vedtagelse af, at der ikke skal rejses Tiltale mod nogen Politiker, vil Vedkommende blive draget til Ansvar. Vi for vår Part kan med vor bedste Vilje ikke opfatte Situationen anderledes enn, at Kommissionens Undladelse af at undersøge ovennævnte Forhold vedrørende det, der tyder paa Forhaandsaftale styrker Formodningen om, at der har været en Aftale. Hvorfor skal man ellers dreje uden om vigtige Veje for Afklaring? Hvis der ikke

Forts. side 8

Fra Sovjet-Union til Stor-Russland

Det er gått forholdsvis ubemerket hen at det kommunistiske sovjet allerede tidlig i 1920-årene gjeninnførte begrepet «Fedreland». Sovjet appellerte med andre ord til patriotismen mange år før det norske arbeiderparti sluttet med å rakke ned på vårt lands forsvar og håne det norske flagg. Og mens troskyldige nordmenn trasket i 1. mai-tog under Sovjets merke, satt de russiske offiserer i de tusener av garnisoner og drømte om Russlands storhet i fortid, nutid og fremtid

Sovjets ledere har nemlig alltid vært dyktige folk og derfor ble de ganske snart klar over situasjonen: Planen om å innføre kommunismen over hele jorden var bra nok,

men den ville ikke kunne gjennomføres med mindre sovjetlederne hadde et enig og militært sterkt folk bak seg. Verdenskommunismen var imidlertid ikke noe som kunne interessere den russiske jevne mann, der som regel levde på kanten av sveltihjel. Hans horisont var ikke vid nok til det. Dessuten hadde han inderlig nok med å livberge seg selv om han ikke også skulle bry seg med å tenke på folk som sultet utenfor Sovjets grenser. — Kampen for verdenskommunismen ble derfor ikke populær innen Sovjets millioner.

Her forelå der altså en kin-kig situasjon for Sovjets ledere. Selv var de overbevisste kommunister og arbeidet målbevisst for verdensrevo-

lusjonen. Men de kunne ikke gjennomføre den alene og med tørre never. De måtte ha makt, stor makt. En hær, marine og et flyvåpen av beste kvalitet og gjennomglødet av en ånd som kunne klare krigens krav. Men denne krigsmakt og denne ånd kunne ikke skapes ved å appellere til verdenskommunismen overfor folkemasser som var helt uinteressert i å kjempe for noen verdensrevolusjon.

Så ble sovjetlederne i en fart nasjonale og begynte å tale og skrive om «våre fedreland» Og dette var en helomvending som bragte resultater. For da krigen begynte i 1939, dro ikke den tålmodige, nøysomme og tapre Ivan i felten for å spre kommun-

Forts. side 8

MARTIN LINGE

I den skaren av norske helter, som vant siste verdenskrig, inntar Martin Linge en særstilling og hedersplass. — Det er etter ham Linge-karene har navn.

Hans innsats under krigen begynte som bekjent som vernepl. løytnant på Andalsnes, men der var foreløpig ingen fiender. Imidlertid kom en engelsk flåteavdeling dit den 15. april og landsatte polske tropper, som sendtes med tog og biler til Gudbrandsdalen. Da ble det fart i sakene, og Martin Linge var sterkt opptatt med å beundre de engelske offisers stilige overlegenhet. Slik gikk flere dager, inntil hæren, som var sendt sydover, begynte å strømme tilbake nokså uordnet, skjønt tilbaketoget ble dekket av norske styrker.

Men en dag kom tyske fly og kastet bomber over Andalsnes og de britiske skip. Da ble «befrielsestroppene» i stor hast tatt ombord igjen, og skipene satte kurs for England, forfulgt av tyske fly. Martin Linge var ombord i et av de fly som kom seg unna. Det var den 28. april, og krigen i Norge var langt fra slutt, men hr. Linge hadde forlatt sin avdeling og var vekk.

Han ble gående i London ut over våren og sommeren gjerandslaus og høre om krigen i Norge, kapitulasjonen og okkupasjonen. Og i London var ingen norsk myndighet, som hadde noe å si.

Men så hendte det, at mr. Musters, som i mange år hadde fisket laks i Surna, fikk sitt lands myndigheter med på tanken om å utdanne folk for sabotasje i Norge. Det kunne være alt, fra sprengning av bruer og kraftverk, fra mordbrann til våpensmugling, kidnapping og silent killings. — Han kom i kontakt med Martin Linge, som påtok seg å verve norske frivillige til dette. Det var selvfølgelig utelukkende et britisk foretagende og helt og holdent under britisk ledelse. Dette ble de berømte commandos, Linge-karene. Linge vervet frivillige og ble sjef under britisk ledelse, og engelske eksperter utdannet guttene.

Den første innsats kom 4. mars 1941, da en britisk flåteavdeling gikk inn til Svolvevær, sprengte fabrikker, senket skip og fanget ca. 200 tyskere. Linge var med og hadde noen commandos, som gjorde godt arbeide i land. De fanget 10 NS-folk, og andre som mer eller mindre frivillig ble med tilbake til England. Linge fikk skriftlig takk fra Churchill for velgjort arbeide. Raidet kostet Austvågøy kr. 100 000, dertil 10 brente brente hus foruten sprengte fabrikker og sjøbuier.

Martin Linge stod i gaten ved siden av en høyere britisk offiser og så på at en hermetikfabrikk ble sprengt og brent, da en tysk soldat fra et vindu i hotellet sendte noen skudd, og Linge falt der.

Men de britiske commandos med norske frivillige fortsatte, og ga mange store resultater, bl. a. Majavatn og Telavåg, foruten senkning av mange norske skip i kyst- og lokalfart.

Martin Linge har som rimelig kan være fått en staselig bauta på sin fedrenegård. Og den som er så heldig å kjøre med turistbussen Trollstigvegen gjennom den vakre og mektige Valldal, får gjennom høyttaler i bussen ustanselig høre både på engelsk og norsk om de to store helter på hver ende av denne rute, Martin Linge og Andreas Hanekamhaug. Den siste satt i tysk fangenskap og skrev bl. a. brevkort heim. Slik narret han de dumme tyskere.

Og før turen er slutt vet alle, at dette sted egentlig var motstandsbevegelsens navle, så det var i grunnen bare Valldal som vant verdenskrigen.

Turist.

TAKK!

Vi sender bladets lesere vår beste takk for den tilslutning vi fikk på vår appell om å hjelpe en syk meningsfelle med tøy til hans 7 barn. Hjelpen kom spontant og i et imponerende omfang. Hjertelaget var i orden.

I dag er vi ute på nytt i en lignende anledning. En av «våre» — en enke i små kår, er blitt sittende igjen med 7 barn — tre gutter på 10, 5 og 4 år, og fire piker, 21 år

(helt invalid), 14, 9 og 7 år. Det som trenges er undertøy, strømper, gensere og klær ellers, samt om mulig sengetøy.

Så megen hjertevarme og hjelpsomhet som vi har møtt i det første tilfelle, vet vi at vi ikke appellerer forgjeves denne gang heller. Adressen oppgis ved henvendelse til bladets ekspedisjon, postboks 3214, Oslo.

Forbundssekretæren.

M Ø T E R

Sør-Trøndelag distrikt

av Forbundet for Sosial Oppreisning holder møte for meningsfeller på Hotel Phoenix i Trondheim tirsdag 15. mars kl. 17 (5). Vi ber alle som kan om å møte. Sentralledelsen vil være representert.

Distriktsformannen.

Nord-Trøndelag distrikt

av Forbundet for Sosial Oppreisning holder møte for meningsfeller i Håndverkerens lokale på Steinkjer onsdag den 16. mars førstk. kl. 13 (1). Vi ber alle som kan om å møte. Sentralledelsen vil være representert.

Distriktsformannen.

Krigen sluttet 9. juni 1940

Herr redaktør.

I anledning av Odd Eidems hevdelse av at Norge var i krig med Tyskland etter 9. juni 1940, kan det være nyttig å oppfriske hva Stortingets folkerettslærde, høyesterettsadvokat Harald Holthe skrev i Dagsposten den 6. august 1940 til rettledning for sine medborgere. Han skrev bl. a.: «Norge kom i krig med Tyskland den 9. april i år. — Krigen opphørte den 9. juni, da våpnene i Norge ble nedlagt. Vårt folks standpunkt og vårt Stortings standpunkt før kirgen var ubetinget nøytralitet. Så langt vårt folk evnet ble denne linje holdt. — Nøytralitet tjener fredens opprettholdelse. Det norske folk har aldri — og under ingen omstendighet på konstitusjonell veg — holdt allianse med Storbritannia. Vi har aldri gått med på å engasjere oss i en verdenskamp.

Sympatier og vennskap er ethvert menneske berettiget til å slutte etter egen prøvelse og samvittighet. Overfor okkupasjonsmakten plikter nå enhver i Norge ikke å utvi-

se noen form for fiendtlig handling. Om nordmenn i utlandet velger å gå i krig for Storbritannia er det en frivillig sak. Norge som stat bindes ikke. Hverken kongen eller regjeringen Nygaardsvold er berettiget til å la den norske stat være krigførende for Storbritannias sak. Storbritannia har intet rettskrav på at så skjer. Ingen av de krigførende makter har krav på at vårt folk trekkes inn i Europas og verdens uløste spørsmål, for hvilke krig føres. Det norske folk har nu krav på ikke å bli trukket inn i bitterheten, hatet, villheten og ødeleggelsen.

Vårt lands heder og verdighet i dag — da vårt land er okkupert — er ikke knyttet til kamp, men til fredelig arbeid. Vi plikter å unngå konflikter, men har rett til å hevde våre krav i henseende til folkenes rett.»

Allerede 31. mai 1940 hevder han i en redegjørelse følgende: «De besatte områder av vårt land kan ikke sies å være i krig med Tyskland. De besatte områder beherskes av internasjonal rett,

Knut Hamsuns samlede

Det er blitt svare til stak omkring Gyldendals planlagte nye utgave av Knut Hamsuns samlede verker. En åpner ikke en avis uten at en finner en eller annen som er ute og forteller hva denne utgaven etter hans begripelse må bestå av.

Er det egentlig noen påtagelig grunn til å åpne for det vanlige norske kivet også ved denne anledningen? Er det ikke en mulighet for en løsning som alle kan sverge til?

Vi husker fra Ove Ansteinsons «Herredstvemøte på Brenneriet», hvordan de verdige representanter nærpå kom i slagsmål under debatten om den statuen som skulle reises over en av de lokale koryfeer. Det som mest bragte gemyttene i kok, var om hederspersonen skulle gjengis «med pukkel'n på» eller om han skulle «vara uten». Inntil Gulkunnerud'n løste floken ved å ta det fornuftige standpunkt at «det var'a fuill itte akkerat om å gjøre å laga'n slek'n var».

Hvorfor ikke ta en lignende utvei her? Er det så absolutt nødvendig å gjengi Knut Hamsun slik han selv skrev? Mannen selv er jo død for flere år siden og kan vel ikke godt føle seg brøstholden lenger om det i dag blir snudd litt på et og annet. Slik at det tilfredsstiller til alle sider og gjør slutt på hele spetakkelet.

Gikk det ikke an — når nå først anledningen er der — å gi gamle Knut Hamsun en oppussing, en modernisering, som kunne bringe ham såvel i stoffvalg som sprogbruk i samsvar med dagens krav? Kulturen må vokte seg for hermetisering. — Det er da vel leserne i dag som Gyldendal tar sikte på med den nye utgaven. Og i medhold av utviklingens lov må disse da ha en billig fordring på — så kostbar som serien blir — å få «freske» saker som holder mål med dagens kulturnivå ellers. Selv har ikke Knut Hamsun lenger mulighet for å kunne bestemme noe som helst, og åpenbart er det mange som er glad for det. La oss da — vi som lever i dag — «fikse» på ham litt, slik at han samsvarer med de aktuelle forventninger til en Nobelpristager.

og der skal i k k e krigerske handlinger foregå mellom nordmenn og tyskere. Kamp handlinger fra nordmenns side betraktes som rebeller etter krigslovene. Det er således ikke riktig for et besatt område å si at det kan være i krig med Tyskland.»

Disse erklæringer er avgitt for London-regjeringen begynte å forkvakle begrepene ved sin propaganda.

A. St. C.

Okkupasjonstida i historie- lærebøkene

Artikkelserien «Okkupasjonstida i historielærebøkene» av J. Fredrik Voss som ble offentliggjort siste høst i Folk og Land, er nå trykt i brosjyreform, forlagt av Forbundet for Sosial Oppreisning, og koster kr. 1.00 portofritt tilsendt.

Vær med å spre denne brosjyren. Send inn penger og en liste over lærere og lærerinner De vil skal lese den, og vi sender brosjyren direkte.

La flest mulig få den. Vær aktivt med i arbeidet for å spre opplysning. La Deres barns lærere få sjangsen til å få vite hva som er galt i lærebøkene.

Send inn et antall adresser og de fornødne antall kroner. Vi overtar arbeidet med forsendelsene.

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING

Postboks 3214, Oslo — Postgiro 15 028

Vi er ikke så uvant med komiteer i dette landet. Hvorfor ikke også nå sette ned et fulltallig utvalg med omfattende mandat til å gjøre den nye Hamsun-utgaven leseverdig og slik at den faller i folkets smak? Vi lever da i et demokratisk land, der det er folket selv og ikke individet som digerer farten og retningen!

Itt'no knusset! Vi «fikser'n»! Se på malerkunsten og musikkens f. eks., hvordan de er lagt an etter dagens krav og gjort moderne. Det må være innlysende at litteraturen ikke kan stå tilbake. Og spesielt ikke Knut Hamsun.

La oss få en redaksjonskomite. Straks! Og med plass for flest mulig. Både for statskjerka og bedehuset, samnorsk og særnorsk, I.O.G.T. og L.O., Heimefront og NS, Tippeteskapet og Norske Pornografers Landsforbund, Psykiatrisk Klinik og — Gaustad! Åpen dør! Jo flere deltager, desto mere bastant resultat.

Knut Hamsun må bli folkelesning igjen. Etter dagens oppskrift. Slik som det norske folket selv vil ha ham.

Hell ny vin på den gamle krukken!

Hans Nielsen Herstad.

Åpen tale

I bladet «American Hebrew» som er den største og viktigste jødiske publikasjon i Amerika, kunne man den 10. september 1920 lese følgende:

«Boljevik-revolusjonen i Russland var et verk av jødiske hjerner, av jødisk misfornøyelse og jødisk planlegging, hvis mål var å skape en ny tingenes tilstand (a new order) i verden. Det som på en så fremragende måte ble utført i Russland, takk et være jødiske hjerner og på grunn av jødisk utilfredshet og jødisk planlegging, det skal også bli en realitet over hele verden ved hjelp av de samme jødiske åndelige og fysiske krefter»

Et menneskes handlinger beror på dets karakter, ikke på statens system.

Herman Harris Aall.

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere

Sekretariatet

Boks 1407, Oslo, Postgiro 180 70

De fire friheter

Det var den 6. januar 1941, i et den gang berømt (nu nærmest beryktet) budskap til Kongressen at den kombinerte «fredsfyrste» og krigshisser Roosevelt la frem «limpinnen» med de fire friheter. I vår hektiske tid er det så meget som går i glemmeboken, og derfor kan det kanskje ikke skade å friske opp gamle minner og anstille vemodige betraktninger over alle jordiske tings forgjengelighet, endog profetiske presidenters opphøyede frihetsløfter. For etter fattig leilighet å forhindre at dette mektige budskap går i glemmeboken hos våre lesere, gjengir vi nedenfor budskapets vesentlige bestanddeler:

«I de dager som kommer, og som vi vil søke å trygge, ser vi fram til en verden, basert på fire vesentlige menneskelige friheter.

Den første, — uttrykks- og talefrihet — over alt i verden.

Den andre, — frihet for enhver til å dyrke Gud på sin måte — over alt i verden.

Den tredje, — frihet for savn — som uttrykt internasjonalt betyr økonomisk forståelse som vil sikre ethvert land et sunt, fredelig liv for dets innbyggere — over alt i verden.

Den fjerde er frihet fra frykt — som uttrykt internasjonalt betyr en omfattende nedrustning, så langt og så grundig at intet land — ikke noe sted i verden — vil være i stand til å foreta et fysisk angrep mot noen av sine naboer.

Dette er ikke drømmer om et tusenårsrike langt borte. — Det er et solid grunnlag for en verden vi kan nå fram til i vår generasjon. Denne verden er selve antitesen til den tyranniets ordning diktatorene søker å skape.»

Ja, således lød budskapet til den politiske «evangelist» Roosevelt hin minneverdige 6. januar 1941. Tross ivrig og iherdig speiding er vi ute av stand til å få øye på «det solide grunnlag».

En sand opplevelse:

På fengselsbesøk anno 1953

Det var ute på gangen i et av Oslos eldste fengsler. Som vanlig satt der fullt av triste og bleke kvinner, mødre, søstre, hustruer. Det skar en i hjertet, hver gang en kom dit, å se så mange av disse ansikter, hvor alt livshåp syntes utslukket. Som så ofte før kom jeg i prat med en av kvinnene, og hun begynte da å frotelle. Hun hadde en eneste sønn innenfor, en ganske ung gutt. «Men,» sa hun. «Det er ikke han som skulle sittede inne, for det er Den norske Stat, han lærte så meget galt og løgn under okkupasjonen, at det er det som har gjort ham til forbryter. Nei, jeg sier,» uttaite hun høyt og tydelig, «at det er den norske stat som skulle sittede her og ikke han.»

Selvsagt hørte vi alle interessert på henne, men ingen sa et ord, og ingen protesterte. Da tenkte jeg, her er en anledning til å få komme med en sannhet, det får ikke hjelpe hvordan det blir oppfattet.

«Jeg forstår Dem så godt,» svarte jeg henne like høyt og tydelig, for vi som har vært NS under okkupasjonen, merker sånn kolossal forskjell på innstilling og livssyn hos våre NS-barn og ungdom og på den som er hos de andre, for våre har det jo

så meget lettere og bedre, som ikke ble lært opp til å hate og lyve og stjele under krigen. — Like etter kapitulasjonen stod det en artikkel i en av landets største aviser i Oslo, skrevet av en av den norske kirkes høyeste geistlige, hvor han skrev, at nu kom det en vanskelig tid, fordi vi lærte de unge under okkupasjonen at det ikke var galt å lyve og stjele og drepe, når det bare var tyskere og nasister det gjaldt. Nu det er blitt fred, må vi lære dem om igjen at alt dette var galt!»

Jeg var meget spent på hennes svar, og hadde litt hjerte-knapp på grunn av alle de som satt der. Til min glede og forundring svarte hun: «Det var da sannelig godt engang å treffe et fornuftig menneske!»

Ellers fremdeles dyp taushet.

V. F.

Får De ikke avisen?

Hvis De ikke får avisen på tross av betalt abonnement, ber vi Dem varsle oss omgående.

Folk og Lands eksped.

Raskolnikov

Det går vel de fleste som det går meg, når man hører russisk musikk, det være Rimsky-Korsakoff, Scriabin, Prokofjeff eller Schostakowitsch. Man fylles av en viss uhyggestemning, noe skjebnesvangert og ulykkesvars-lende, som sibyllinske dom-medagsspådommer. Hvem får ikke gysninger og frysninger når en gjenkaller i erindringen den fatale suiten til Ippolitow-Ivanow, som heter Kaukasisk suite?

De samme uhyggelige følelser gjør seg gjeldende ved lesningen av russisk litteratur. Man kommer uwilkårlig til å tenke på en populær definisjon av den 4de dimensjon som bør huskes: Den 4de dimensjon er som et red-selskabinett, hvorfra hvem som helst kan vente hva som helst.

Hva enten man leser Turgenjeff, Tolstoj, Gorki eller Dostojevski. Man sitter igjen med den samme uhyggefølelse, en er på vei over en uendelig solbrent steppe uten kart og kompass og den eneste avveksling er steppevinden som får det stive gress til å svaie og duve med den ensformige musikken som er vuggende, bølgende gress egen.

Men der er også andre aspekter. Jeg tror det er filosofen Nikolai Berdjajeff som har sagt følgende om sine landsmenn: Tilsynelatende lever de et stille, tilfreds borgerlig liv, hvor man bare aner den ulmende misnøye, da denne med ett eksploderer og vokser uten mål og med og gir seg plastisk uttrykk i en billedskapende fantasi som ofte overskrider grensen for det normale og får en til å minnes skildringer fra galehus og dårekister.

I russisk litteratur møter man fantasien, drømmeren med sine halusinasjoner og versjoner, uten virkelighets-syn. Særlig de religiøse versjoner og syner har en uhyggemettet kraft a la Johannes åpenbaring, som klart viser de apokalyptiske drag ved russerens psyke. Men dette anlegg er nær forbundet med en trang til å legge alt øde om seg. Ikke for intet er nihilismen en ekte russisk foretelse, som også all russisk litteratur understreker.

I Dostojevskis roman «Raskolnikov» har helten av sam-

me navn en drøm. Raskolnikov beretter selv at han drømte at hele menneskeheten var dømt til å bukke under for en gruffull, en uhørt og ukjent pest som kom fra det indre av Asia og bredte seg utover Europa. Alle mennesker måtte gå til grunne **unntagen noen få utvalgte.** — Pesten skyldes en art nye trikiner, en slags mikrober, som trengte inn i menneskenes legemer. **Men disse trikiner var ånder utstyrt med forstand og vilje.** De mennesker som de hadde tatt opphold i, ble straks besatt og gale. Men aldri hadde menneskene ansett seg for klokere og ufeilbarligere enn når de ble smittet av denne pest. Aldri hadde de vært så urokkelige i sine dommer, i sine vitenskapelige slutninger, i sine moralbegreper og i sin tro som nu. — Menneskene drepte hverandre i blindt og meningsløst raseri. Det brøt ut brander, hungersnøden herjet landene. Alt og alle gikk til grunne. I hele verden var det bare noen få mennesker som reddet seg, det var de rene og utvalgte, som var forutbestemt til å grunne en ny menneskeslekt og et nytt liv.

Ja, så drømte Raskolnikov, morderen. Man ser her hvor intimt de to sjelsdrag, det nihilistiske og det apokalyptiske er forenet som renningen og veven. På sett og vis minner drømmen om Vølvens spådom i Voluspå om Ragnarok og tiden deretter og ikke mindre om Johannes åpenbaring, som ender som en fanfare til de evige krefter i tilværet: Og jeg så en ny himmel og en ny jord. Og den gamle himmel og jord var ikke mere.

Tesen, antitesen og syntesen, for å minnes mester Hegels skjema.

Tesen, det er det apokalyptiske islett som får russerne til å drømme om sitt messianske kall. Helt fra Peter den stores tid har denne ide holdt til huse i Russland. Da Djengis Kahns og Kasarernes herredømme var brutt ektet tsar Ivan den 2nen den byzantiske keisers datter Sophia Palaolog. Og dermed ble Moskva sentret for byzantisk, ortodox kristendom og politikk. Legenden om det 3dje Roma som

i den gamle munk Philopheys beretning er grunnlagt fra Pskow-Pleskau kaster et skarpt lys over grunnlaget for russisk evolusjon og ekspansjon.

Munken forteller at det 2net Roma — Konstantinopel ble stormet av barbarerne, de hedenske tyrker — som det 1ste Roma ble ødelagt av andre villmenn. Den hellige tro ble hånet og utryddet begge steder.

Moskva er det 3dje Roma, og har overtatt tradisjonen fra Byzans, hvis makt det har som oppgave å utvide og fullbyrde.

Det vil ikke komme noe 4de Roma, sa munken Philophey.

Drømmen lever enn på Steppene i Russland og det endeløse Ural og Sibir. Spådommen lever og ånder. Det russiske folk skal bevare troens renhet og derved bli verdens frelser.

Spectator.

In memoriam:

Martin Ekström

Den 28. desember 1954 meddeltes fra Helsingfors at over Martin Ekström er død.

Han var en fattig bondegutt fra Bergslagen i Sverige. Han begynte sin krigerbane ved Upland artilleriregiment.

Tretti år gammel var han oberst i den estniske hæren. Siden opptrær han som frivillig i det persiske gendarmeriet og i tysk-tyrkisk tjeneste, i Finnlands frihetskrig 1918, i Estland mot de røde bandene 1919, der han opplevde sitt livs største triumf ved Narvas erobring, og til slutt finner vi ham i begge de siste Finnlandskrigene, i vinterkrigen, som divisjons-sjef på nordavsnittet og i 1941 som befalingsmann over troppene på Hangø.

Etter seiren ved Narva ble han av den estniske stat tilbudt et gods. Han avslo.

Da den nasjonalsosialistiske bevegelsen dukket opp i trettiårene, tok han sin plass i våre rekker.

Ære være hans minne i blant oss.

Kr. Geelmuyden.

Sidebemerkinger

Vi må konfirmere den åndens narr på jorden, som kaller seg Bivind Berggrav, engang Josef Jensen. Jeg ønsker ham intet øndt. Men av pedagogiske grunner — også generalpreventive hensyn teller her — mener jeg at det kjære kirkefolk må man hamre løs på. Jerikos murer falt ved de semittiske basunstøt. Det hjemlige Jerikos murer tåler langt mindre. Her kunne man nøye seg med en saxofon a la Louis Armstrong.

(Fra et brev til red.)

ONDE TUNGER påstår at marskalk Tito, før han ga seg ut på sin reise til India, tok privatundervisning i hindustani — og at han i siste time spurte sin lærer:

— Si meg, hvordan skal jeg si følgende på korrekt hindustani til statsminister Nehru:

— Jeg er antikapitalist. Har De noen kapital å stille til min rådighet?

MILLIONER av russere er blitt ofre for utrenskninger, fordi de ikke hadde samme mening som bolsjeviklederne. Deres pårørende forenes med slavearbeidernes familier i et ulmende hat til undertrykkerne. Det fins nesten ikke en familie i Sovjet som ikke nærer et lidenskapelig håp om hevn for en eller annen uhyrlighet som kommunistene har begått.

(Uttalelse av den tidligere russiske statsminister Alex. Kerensky.)

Om 50 000 mennesker sier noe dumt, er det dumt i alle fall.

(Anatole France.)

Nåvel, — hittil har vel intet som helst politisk system vært i stand til å hindre at de mest hensynsløse og ideløse maktstreber å komme i spissen. Det er forsåvidt interessant å legge merke til at det alle vegne, under ethvert historisk styresett, har vært mulig for en bestemt type menn — til alle tider nøyaktig den samme — å bane seg vei til makten. Hensynsløse og brutale, med en egoisme som ingen grenser kjenner, og i besittelse av en blennende suffisance og av den så mange beundrede formelle dyktighet og arbeidsevne, er de ofte kjennelige allerede på det ytre. De ser ens ut i den romerske keiser tid og i vår demokratiske tid.

Severin Christensen.

Lykken er en vanskelig sak. Det er meget vanskeligere å finne den inne i oss, og det er umulig å finne den noe annet sted.

Chamfort.

Vil vi sette virkelige ting på prøve, må vi se dem på stram line. Først når realitetene blir akrobater kan vi bedømme dem.

Oscar Wilde.

Midgardsormen

Det er ett tilfelle som ser ut som en tanke, noe uhyggelig symbolsk ved det faktum at en viss rektor Midgaard ennå i 1955 går til kamp for den formidable historieforfalskning og legendedannelse for riktig å få hatet og lievnen til å bli rødglødende for all fremtid og enda litt lenger i kjedereaksjonens hekседans.

I den eldre Edda leser vi om Midgardsormen som setter skipet Naglfar flott, dette skipet som er gjort av døde menns negler. Jo flere negler, desto større tonnasje.

Ved å drive på med den on-

de magiske sirkel som det løgnhullet Midgaard fornyet setter i gang, er utgangen ikke til å misforstå. Løgn og hat og ondskap ved å nekte faktum og tilsløre sannheten skaper forutsetningen for Ragnarok.

Midgaard kjemper i oppløsningens interesse som den lille smule oljemaler og lysfornekter han er.

Den eldre Edda forteller om Midgardsormen at Thor dreppe ormen, men orket bare gå 9 skritt etterpå, da døde han av den eiter ormen hadde spydd omkring seg.

Historieforfalskning er Mid-

Danmark skal feire fredsutbruddet

med en rekke nordmenn som festtalere

10-års dagen for krigens slutt og fredsutbruddet skal også feires i Danmark, og der noen dager tidligere enn i Norge, nemlig 4. mai, og både den norske statsminister og utenriksminister kommer til Danmark for å tale ved 4. mai-høytidelighetene. Det er i det hele tatt stor rift om norske talere til festlighetene. Utenriksminister Halvard Lange skal tale den 4. mai i Haderslev ved region 3.s store befrielsesfest. Statsminister Einar Gerhardsen taler ved en festlighet i Randers, og enn videre kan nevnes direktør Lauritz Sand, som påsto seg voldsomt torturert av tyskerne, taler i Odense, Fridtjof Nansens sønn, arkitekt Odd Nansen, taler i Esbjerg, og fhv. rektor ved Oslo universitet, professor Didrik Arup Seip, i hovedstaden.

ne, mens den norske etter-spørsel etter danske talere ikke er særlig stor.

Utenriksminister Halvard Lange skal tale den 4. mai i Haderslev ved region 3.s store befrielsesfest. Statsminister Einar Gerhardsen taler ved en festlighet i Randers, og enn videre kan nevnes direktør Lauritz Sand, som påsto seg voldsomt torturert av tyskerne, taler i Odense, Fridtjof Nansens sønn, arkitekt Odd Nansen, taler i Esbjerg, og fhv. rektor ved Oslo universitet, professor Didrik Arup Seip, i hovedstaden.

Ellers så synes jeg nok at Midgaard bedre burde hete Ystgård. Men det er en annen historie. Spectator.

De glemte ord

En av de ytterst få leseverdige bøker, som så dagens lys før jul, var den bestseller Sigurd Hoel utga med titelen: «Stevnemøte med glemte år».

En av grunntankene i boken er at legendedannelsen og historieforfalskningen må bort, den må vike plassen for virkelighet og sannhet. All falsk patos og heltedyrkelse er av det onde og fører på villstrå som all interessebetonet erindringsforskyvning gjør det.

Mange har da også god grunn til å glemme de fem årene, da de levet høyt på tyske entrepriser, på fuktige store sedler fra Norges Bank, tysk fett og tysk brødkorn. — Jeg behøver vel ikke minne om tusener av profitører og entreprenører, som gikk fienden til hånde med råd og dåd og derfor etter Londonregjeringens merkelige fortolkning av straffelovens paragraf 86 om landsforrederi skulle vært dømt jevnt og samt til minimum 3 års fengsel hver enkelt av dem? Og jeg behøver vel ikke her å minne de 156 000 tyskerarbeidere på tyske festningsanlegg og bunkere om deres landsforrederi ved å gå i sivil tysk krigstjeneste?

Dette er i korte drag sagaen om de glemte år. Denne saga har nær sammenligning med et annet forhold som trenger seg inn på en og fortjener å nevnes. Det er de glemte ord.

Når ord glemmes og forsvinner av et folks sprog, så betyr det ofte at der er skjedd serte til straff.

en dyptgående endring i dette folks sjelelige og etiske struktur, tapet av ordet indiserer en kvalifisert karakterforandring. Det er ikke meningen å underslå det faktum at avdøde ord av og til blir erstattet av fremmedord eller nylagede ord og begreper. — Jeg kunne nevne hundreder av eksempler på denne tendens i sprogenes utvikling.

Men når jeg her nevner de glemte ord, så er det fordi ingen nye ord er kommet i deres sted, som i det vesentlige dekker de begreper som ligger til grunn. Og her gjelder det abstrakter, rene begreper for de høyeste etiske og moralske verdier i vårt folks liv.

Jeg vil først og fremst nevne det glemte ord grid. Som kjent betyr det trygghet for liv og lemmer, ja for hjemmet. De gamle Asa-dyrkende nordmenn praktiserte tidt dette rettsinstitutt overfor den overvundne fiende. Oversatt til moderne norsk vil grid ha samme betydning som nåde, tinghelg, våpenhvile. Formelt sett svares i latin gratia, i gresk charis. Av latingratia har vi fått to kjente ord, nemlig gratis og gratulere. — Jeg vet ikke om jeg vil gratulere den norske kirke med x-bispen Berggrav. I sitt uhyggelige skamskrift sier han: Der gis ingen gratis forsonlighet, Ja, så sier folkedommen, som krever straff for alle passive medlemmer av NS. Mens de 4 vise høyesterettsdommere eraktet at NS medlemskap ikke kvalifiserer til straff.

Hvor langt borte var ikke denne provokatør fra Kristi lære om ikke vold (non-violence). Elsk dine fiender, sa murerens sønn som blir kalt sønn av en tømmermann.

Jeg får trang til å la følgende tirade fra Berggravs pamflet bli anvendt på kirkefronten: **Grunnskylden var den partimessige avtale om blindt myrderi av uskyldige i sammensvergelsens interesse.**

Paulus har i sannhet rett: Gud er sann, men ethvert menneske er en løgner. Berggrav underkjente Kristi læres tilstrekkelighet som høyeste norm for tro og liv og laget sin egen codex, hvor forsoning og forsonlighet, grid og nåde var oppgitt til fordel for hat og hevn, guden Jahves justaljonas. Han bruker bare ordet forsoning som en tom klisje.

For tusen år og mer siden bodde der folk i dette land, som Berggrav kaller hedninger. De ga grid, viste nåde. — Men da var der ingen kirkefront.

Det faller naturlig i denne sammenheng å nevne to glemte ord: adel og edel, ord av samme stamme. Vi talte om sjelsadel, åndsadel, det edle sinnelag. Den opprinnelige betydning av engelsk: gentleman ligger i samme plan. Det var iallfall ingen edel sinnets adelsmann som skrev folkedommen over NS. Ingen gentleman klapret på tangentene dengang, det er villmannen fra jungelen, gangsteren fra underverde-

nen som setter i gang vendettaen.

Til slutt er det et glemte ord som heter skåne, et begrep som også kan dekkes av gjeringsordet spare. Dette glemte begrep skåne er formelt av samme rot som egenskapsordet skjønn. Det skal en opphøyet og fornem tankegang til å skåne folk av annen oppfatning, la nåde gå for rett, særlig hvor det gjelder maktens rett. og ikke rettens makt.

Kun en mann langt primitivere og mer underutviklet enn de gamle asadyrkere kunne si: Jeg vil ikke vise noen skånsel. Slik kjempet Berggrav for kirke og kultur.

Jeg har prøvet å ta frem noen glemte ord og fått støttet av dem etter å fått dem ned fra mørkeloftet.

Vi trenger et slikt stevne-møte med glemte ord alle sammen, både bisp og professor, kong Salomo og Jørgen hattemaker. Disse ord dekker reelle verdier som er et umistelig eie for ethvert kulturfolk. I det nye samnorske sprog er disse kulturord ikke lenger levende realiteter, som gir uttrykk for en kongstanke i norske sinn, de er bare fossiler i den livsnære arkeologi.

Måtte disse begreper få sin renessanse i kirke og stat. — Det burde passe å gjøre 50-års jubileet på den måte til litt mere enn en tom formallitet.

Hans Egede Nissen.

1. akt.

Bystyresalen i rådhuset i ein moderne by. Rådet, 10-12 mann, er forsamla rundt bordet. Borgarmeisteren (med klubba) for øvre bordenden. Ved sida ein sekretær.

Borgarmeisteren: Mine herrar! Vi er no komen til sak 4 på dagsordenen, det er saka om det titaniske krigsgravene, som kjem opp på nytt. Så godt som det høgvyrde rådet kjenner denne saka frå tidlegare møte, skulle det ikkje vera naudsynt å referera dokumentene på nytt. Som ein vil hugsa, fekk vi desse gravene flytt frå Strandterrassen til Markendal for at dei ikkje skulle få slik dominerande plass i bybiletet. Det måtte sjølv sagt verka støytande på folket vårt å ha desse fiendtlege soldatgravene midt for augo. — Men, etter at flyttinga var fullført, kom det spørsmål frå det titaniske riksstyret om å få reisa eit monument på gravplassen i Markendal. Vi avviste spørsmålet den gongen og sa greit frå at det ikkje måtte reisas noko stort og ruvande minnesmerke der oppe, eit minnesmerke som — — men kva er dette? Teknisk feil no igjen?

(Under det siste har ei luftvernssirene ylt eit stykke borte. Kremtar og tek til att. Flyalarmen held ved.)

Borgarm.: — eit minnesmerke som kan koma til å bli ein hellagdom, ein valfartsstad, der etlingar av det titaniske «herrefolket» samlar seg for å driva si heltedyking midt for augo åt oss og våre tapre allierte i Albania, Attaris og Sombesia. Slikt vil vera ei fornærming — —, å ver så snill å slå på radioen, vi må høyre kva dette er for slag!

(Ein kraftig detonasjon eit stykke borte. Ein representant reiser seg og slår på radioen.)

Høgtalaren (kraftig): — — — trur nok at dette er blind alarm som fyrre gongen. Det er det ikkje. — Denne gongen er det alvor. Sambesiske bombefly er alt over byen, og fjernstyrte raketter er også sett inn i åtakket.

(Flydur og fleire detonasjonar.)

Kvinner og born og elles alle som ikkje har noko å gjera i luftforsvaret, må skunda seg til næraste tilfluktsrom. Eg tek opp att: Mange av innbyggjarane i Orannia trur nok at dette — —

(Høgtalaren held fram å snakka. Representantene er vorten urolege, nokre spring opp og ut, andre går fram og tilbake, eit par mann sit som nåmne i stolane sine. Dei andre går etterkvart, til sist er det berre borgarmeisteren og to medlemmer tilbake, det er Fagforeningsleiaren og Presten. Borgarmeisteren står framfor radioen med hendene i jakkelommene. Veknar liksom, slår av brytaren og snur seg):

Borgarm.: Kva var det nå vi heldt på med? Ja visst, sak 4, krigsgravene —, og her har vi journalnummer 207, skriv frå den titaniske ministeren —, hm, hm, skade at Titannia no ikkje har nokre kanoner og fly, kanskje dei kunne hjelpt oss litt mot dei sambesiske djevlane.

(Eit veldig brak, bygninga sturter saman og dei tri mennene skrik over seg og kjem bort med same golvet fell ned under dei.)

TEPPE

2 akt

Framfor porten til Himmerike Tre og velstelte plener og blomstersenger på begge sider. I bakgrunnen ei brei marmortrapp som fører opp til ein forhall med søyler. Borgarmeisteren og dei to rådsmedlemene kjem.

Borgarm.: Jau, det ser då ut for at vi er komen rett fram!

Fagforeningsleiaren: Det burde vi då vel også, slik som vi alltid har kjempa for fridomen. Og så har vi då attpå ein prest med oss. —

Presten: Å ja —, men den rette vegen er smal, så det kan vel henda seg at heller ikkje ein prest finn han. — Men er her ikkje nokon portnar?

Borgarm.: Ser slik ut. (Halvhøgt): Men — kan det vera St. Peter?

(Ein stor mann med briller og løvemanke kjem ned trappa.)

Borgarm.: Nei — nei men —! (Går fram mot mannen, helsar høvisk). Orsak, men er det ikkje vår gamle diktarkonge?

Diktarkongen (smiler og rekk fram handa): Jau, eg var det ein gong, — då eg gjekk der nede i Oleana hos dykk. Ner, det er ikkje verd å presentera, eg kjenner dykk alle saman —, vi fylgjer med i fjernsyn —, og de kjenner vel også meg, tenkjer eg — (Helsar på dei andre to) Velkomen skal de vera! Vonar berre de må finna dykk til rette her!

Fagforl.: Det ser då ikkje verst ut her.

Diktaren: Nei, det er no så det. Men det spørst korleis ein er innstilt sjølv. — Det er mykje som er annarleis her —, og eg må tilstå at både eg og fleire av dei gamle har vore litt — ja, litt redde for dykk der nede i seinare tid. Men der kjem eit prominent selskap, desse herrane må de helse på!

(Tri offiserar kjem ned troppa, dei to ber frankisk, den tredje titannisk uniform.)

Diktaren (presenterar): Borgarmeisteren i Orannia — general Moch.

(Alle helsar vyrdeleg på den frankiske krigshelten.)

Dikt.: Borgarmeister Bang — marskalk Ponteau

(B. evar seg litt, men tek mot handa.)

Fagfl.: Pouteau — var det ikkje han som sveik —?

Presten (likeeins): Kven sa han?

Fagforl.: Eg går til streik!

St. Peter (kjem): No, der har vi dei tri herrane. — (Blader i boka, ser opp over brillene, kremtar.) Vil de gå inn med eingong, eller er det noko sers de har på hjarta?

Presten (evar seg litt, men stig då fram): Ja, høgvyrde apostel! Eg må få lov til, på mine og dei to andre herrars vegner å spørre om vi ikkje kunde få oss eit lite rom for oss sjølv Etter mitt kjennskap til skriftene skal

Presten: Eg forstår ikkje kva grunn —

St. Peter: Jaså, — det forstår du ikkje —, og du er prest?

Borgarm.: Det er då rett og slett ei utfordring dette, at ein skal møta fiendar straks ein kjem hit!

St. Peter (ser visst på han): De har altså fiendar?

Borgarm.: Nei — ja, det vil segja — —

St. Peter: Veit de at det var ein sambesisk bombeflygar som gjorde ende på jordlivet dykkar?

Borgarm.: Nei jaså! Ein fiende av sivilisasjonen?

Fagfl.: Ein fiende av fridomen?

Presten: Ein fiende av Gud?

St. Peter (akslar seg): Han er på veg hit no. Eg fekk telegram frå Orannia nyleg.

Alle tri: Kva? Kjem han til å bli her?

St. Peter: Eg trur det. Han gjorde det fordi han meinte det var rett slik. Den stakkars forvilla guten! — Men han gjorde det utan hat i hjarta.

Og no, mine herrar, de har hefta meg altfor lenge. Eg forstår at de vil ikkje godta vilkåra her. Det er best de høyrer dykk om andre stader. (Slår att boka og går, snur seg på trappa): Skulde de koma på andre tankar så — ja, på attersyn!

TEPPE

3. akt

Porten til Helheimen. Brei asfaltgate framanfor. Slett betongvegg og eit lite vindauge med tett gitter. Dei same tri herrane kjem gåande. Dei ser modfallne ut, presten svært fortenkt.

Borgarm.: Og så skulle det bera denne vegen med oss!

Fagforl.: Uretten var nok ikkje berre i verda, han rår på denne sida og!

Presten: Men kva vilkår var det han snakka om? Kan det stå noko slikt i skriftene?

Mefistofeles (kikar ut): Håhå —, fine folk ute i dag! (Kjem ut). Det er vel lossement det gjeld?

(Dei dreg seg litt unda.)

Borgarm.: Ja, — vi har gått og høyrte oss om ei stund, men det er langt mellom hotellene her — og der vi var innom sist, hadde dei ikkje rom.

Mefistof.: No —, de har vore der! Det er og ei skikk! Går til konkurrenten først, og så kjem de hit! Og så krev de vel attpå at eg skal ställa alt på beste måte?

Borgarm. (bukkar djupt): Orsak, høgvyrde fyrste! Ein kan då ikkje så godt vita på førehand korleis det høver på dei ymse stader. Og der vi var sist, der hadde dei nok rom, — sannt å segja, så var det ikkje det som var i vegen nei, det var vi som av ymse grunnar ikkje treivst der.

Vilkåret

Tragikomedie i 3 akter

Av Tore Elg

Personene:

Borgarmeisteren, Ein fagforeningsleiar og ein prest (medlemmer av byrådet), Fleire medlemmer. Diktarkongen, General Moch (frankisk krigshelt), Marskalk Ponteau (frankisk landssvikar), Major Gross (titanisk offiser), St. Peter, Mefistofeles, Høgtalar.

(Dei to helsar på Ponteau. Offiseren i titanisk uniform kjem framåt.)

Diktaren: Og dette er major Gross.

Borgarm. (tek handa litt motvillig): Kven, sa De, — eg synest ikkje eg kjenner namnet?

Gross: Å nei, det gjer De vel ikkje. Eg er ein av dei titaniske offiserane som ligg gravlagt på Strandterrassen i Orannia.

Presten (avsides): I himmelens navn —!

Fagforl.: Nei, men pøker —!

Borgarm. (vil dra handa åt seg, forferd.)

Gross (lær): Å sjå no ikkje så forferd ut! Eg veit vel at beina mine no ligg ute i Markendal, — Gabriel har fortalt meg det heile. (Klappar han kameratsleg på aksla) Slikt lær vi berre åt her!

(Vender seg til dei andre to, som helsar kaldt og formelt.)

Diktaren (kremtar): Men var det ikkje vi som skulle gå i Operaen?

Dei tri off.: Jau, tida er inne —, farvel så lenge! (Dei går)

Diktaren (går same vegen, snur seg): Ja, som sagt, eg vonar de vil finna dykk til rette her. St. Peter kjem vel straks.

(Det er stilt ei stund.)

Borgarm.: Hm, hm — det må vera nokså rare forhold her!

Presten: Ja, det må ein vel ha lov å segja!

det då vera mange av dei her —, eg er nemleg teolog frå Orannia universitetet, — og husleiga skal då visst også vera betalt!

St. Peter: Betalt — ja visst, det er greit, så sant de godtek vilkåret som de sikkert også kjenner. — Men kva grunn har de for at de vil ha eige rom?

Fagforl. (stlg fram): Herr apostel —, De kan då vel ikkje for alvor meine at vi skal vera her og ha dagleg omgang med klassefiender og landsfiender, — vi som i heile vårt jordliv har kjempa for fridom og rett!

Borgarm. (til sides): Han burde no helst valt ein litt meir diplomatisk uttrykksmåte! (Høgt): No, dette var kanskje litt sterkt sagt —, men likevel — det er ikkje alle slag folk ein kan tenkja seg å vera saman med slik til dagleg. Ta no t. d. våre motmenn frå den siste krigen, dei titaniske soldatane. Heime i Orannia var då alle bra folk einige om at vi ikkje kunne ha denne krigskyrkjegarden deira på ein slik stad som Strandterrassen, derfor flytte vi han. — Men her oppe ser det ut for at det er gjort stor ære på dei. Hadde dei endå vore sivile, men i den uniforma —

Presten: Ja, sei meg, er det ikkje slik her at alle skal opptre i kvite kjolar og med palmegreinar?

St. Peter (smiler): Det kan de nok få lov til, dersom de har lyst, — for dykk oppe frå Oleana skulde det no elles høve vel så godt med bjørkeris! — Nei, frå skjemt til alvor, vi vel klædedrakten etter høvet. De trur kanskje det var berre eit tilfelle at de møtte det selskapet her ute? Å nei, karar, det var etter høgare ordre, — og klædedrakten var og valt med omtanke.

Fagforl.: Og slikt skal ein bli utsatt for!

VI FORTELLER HISTORIEN:

9. april 1940

Flyalarm!

En mann
pakker kofferten sin

Carl Joachim Hambro sover som et murmeldyr. Fruen hans har reist seg opp i sengen.

— Hører du ikke da?

Hun tar sin mann i armen og rister den. Omsider får hun mannen våken.

— Men hører du ikke det da? Det er jo flyalarm.

— Jaså? Han reiser seg litt og lytter. Jo, så sannelig. — Det dreier seg vel om en prøvealarm, sier han.

— Men lyset er jo gått, sier fru.

Mef (blid): Jaså? Det var moro! Kvi for då?

Borgarm.: Mja, — det var visse forhold, — men av prinsipp vil eg ikkje bera sladder. Kort sagt, vil vilde prøva her, kanskje vi kunde få vera saman med andre skikkelige folk.

Mef. (rasande): Skikkelege folk! Vil du insinuera at eg, ein djevel, har skikkelege folk i mitt hus? Og så vil du ikkje bera sladder? Veit du kva namnet mitt tyder? Djevel, det er bakvaskaren! Det første de lyt læra her, dersom de ikkje kan det før, det er nett å sladre og ljuga på kvarandre, — og på han kvitkaren der oppe. Men litt kan de då vel? Løgna veks godt oppe i verda no. Kor er de elles frå?

Borgarm.: Frå Orannia, hovudstaden i Oleana.

Mef.: Godt, godt. (Peikar på presten): Kva slag mann er du?

Presten: Prest

Mef.: Finfint. I Oleana skriv ein då til og med i den «kristelege» pressa at løgna til visse tider kan vera god. Eg har pålitelege folk der!

Fagforl. (fell inn, ihuga): Ja, men det der, det var då under krigen?

Mef.: Hahaha! Ikkje elles, meiner du? Truskyldige sjel! Men, — det var då ei aller himmelens stygg lukt av deg, mann! Eg trur du er litt av ein idealist, eller kva i Kviteten er det for slag stank?

Fagforl. (dreg seg undan, bleik.)

Mef.: Vel, de får kanskje koma inn og sjå litt på etablissementet. Fyrst må de innom kontoret så vi får ta temperatur og blodprøve.

Sirenene lyder fremdeles.

De tuter som noen kjempstore bilhorn. En amerikaner som hørte ulingen fra sirenene første gangen, sa at det hele minnet ham om en skokk rasende bilister bak en bondevogn som sperret veien for dem.

Fru Hambro spør mannen:

— Er det ikke best vi står opp, tror du?

Hun får ikke noe svar. —

Stortingspresidenten er sovnet inn igjen, så hun må be-

Borgarm.: Kva skal no det vera til?

Mef.: Vi må då vel måle kor heitt helvete er der inne (set fingeren på brystet hans) og så prøver vi å få det endå nokre grader opp, slik at det blir god fyr.

Presten: Hm, eg forstår visst ikkje, — er det ikkje der inne nokon stad at fyren er?

Mef.: Hihhi! Er det ved Menighetsfakultetet du har lært det? Å nei, det vart nok dårlig med fyren dersom ikkje hatet var så gloande der oppe i verda. Som sagt, vi måler temperaturen for å finna ut styrken av hatet i hjarta. Så blir de sett på selle saman med det menneske de har hata mest av alle i verda. Då logar det opp innvendig, og når de gaper, spyr de ut logar og glør. Hihhi — morosamt!

Borgarm.: Men kross i —

Mef.: Men kva er det du spekulerar på, prest?

Presten: Eg leit ar etter eit skriftord, — det var dette vilkåret St. Peter nemnte —

Mef.: Vilkåret? St. Peter? Kjem du hit og snakkar skitt?

Fagforl. (har under dette stått for seg sjølv, forferd. Knepper hendene): Og forlat oss vår skyld —

Presten: — som vi forlet våre skyldmenn, — der har eg det?

Mef.: Kva i Kvitet er det du segjer, prest? Pakk dykk himmelen i mot, halvkrystelege svin!

(Triv svepa og jager dei, dei rømmer same vegen som dei kom.)

TEPPE.

gynne å bearbeide mannen på nytt.

Hambro står endelig opp og går bort til telefonen iført sine lyseblå silkepyjamas. — Håret henger ned i pannen hans. Han er ellers nøye med å la det falle pent ned på begge sider.

— Hallo, hallo.

Merkelig også, — han får ikke noe svar fra «Morgenbladet». (Som man vet har Hambro tidligere vært sjefredaktør der). Hvor mange er egentlig klokken? Hm, — ikke mer enn 1. Da skulle det jo være folk på redaksjonen, — nattvakten iallfall.

Pussig... Hambro ringer Norsk Telegrambyrå, men får ikke noe svar der heller. Det er nesten nifst. Han kaster et blikk bort på konen sin og sier:

— Jeg tror det er best vi klær på oss.

Så snur han seg til telefonen igjen og fortsetter oppringningen.

Litt over klokken 2 kommer han endelig fram til Norsk Telegrambyrå. Han ber om å få snakke med den tjenestgjørende nattredaktør.

— Hva er i veien nede hos dere siden ingen svarer?

— Vi har vært i kjelleren, — det har vært luftalarm.

— Var det en prøve?

— Vi antar det var alvor, svarer nattredaktøren. — I hvert fall passerte fremmede krigsskip Færder ved 12-tiden i natt. Våre kystbatterier har åpnet ild. Der har vært kamp ved Bolærne og Rauer. Jeg tror ikke skipene er engelske.

— Nei, da er det nok ikke engelske krigsskip, mumler Hambro, som legger mikrofonen fra seg og ser på sin kone.

— Du, det er nok best vi gjør oss ferdige. Det er krigsskip i Oslofjorden. Tyskerne er her.

Hambro får det travelt, — han er plutselig lys våken. Han vekker hushjelpen og

ber om å få sterk kaffe. Raser gjennom leiligheten og smeller dørene igjen etter seg.

Med mellomrom har han telefonsamtaler med venner og bekjente. Ringer til statsminister Nygaardsvold. Snakker også med utenriksdepartementet og med oberst Ljungberg. Med et kvarters mellomrom får han løpende meldinger fra Norsk Telegrambyrå.

Klokken 2.15:

Fem store tyske krigsskip har passert kystbatteriene syd for Bergen.

Hambro har åpnet skrivebordet sitt og tar ut alle de ting han er engstelig for. De blir pakket sammen og levert til tjenestefolkene. Fru Hambro har i mellomtiden gjort kofferten ferdig.

Kaffen er kommet på bordet. I dag tar Hambro seg ikke tid til å spise ordentlig frokost. Den besørger han mens han gjør hastige forberedelser til flukten.

Klokken 3.00:

Nattredaktøren melder at tyske flåteenheter står i kamp med Agdenes festning ved innløpet til Trondheimsfjorden.

Hambro stapper forskjellige ting ned i kofferten sin, — Det er papirer som han ikke engang vil betro sine venner, — visse privatbrev, brev til og fra Folkeforbundet, aksjer, dokumenter.

Klokken 3.30:

Hambro får høre at festningen Agdenes øyensynlig allerede er nedkjempet, — i hvert fall fortsatte de tyske skipene farten i retning av Trondheim.

Klokken 3.45:

De tyske skip i Oslofjorden står i heftig ildkamp med Oscarsborg.

Å, herregud, — ved Oscarsborg alt, — så nær hovedstaden.

Etter flere forgjeves forsøk lykkes det Hambro å få forbindelse med portneren i Stortinget.

— Kall folkene Deres sammen, pakk inn alle arkivsakerne, først og fremst protokollene fra de hemmelige møtene. Bestill lastebiler til å transportere aktene. Gi stenografene beskjed, — vi reiser høyst sannsynlig til Hamar. Jeg vil foreslå Hamar som møtested. Om en time vil jeg være i Stortinget. — Har De forstått meg?

En time senere er Hambro ferdig med forberedelsene til

sin avreise. Han synker utmattet ned i en stol og venter på bilen han har bestilt. Han tar avskjed med tjenerne og kjører avsted sammen med sin kone.

— Til Stortinget, roper han til sjåføren.

— Sannelig, — denne natten skjer det merkelige ting.

Da det elektriske lyset gikk ut, tømtes kafeer og restauranter. Gjestene forsvant ut på gaten og dannet hviskende og diskuterende grupper. Ute på Carl Johan stod folk i store flokker, — det var noe spøkelsesaktig ved det hele, det minnet nesten om en sammensvergelse.

Fremdeles står der mennesker sammen på gaten, skjønt det nu begynner å lysne av dag allerede.

Allikevel er det så godt som ingenting å bli klok på. Politiet er på ferd og stanser biler som kommer kjørende. Drosjene blir beslaglagt av myndighetene — det er det hele. Med kortere eller lengere mellomrom hyler sirenene.

Diplomatets biler — de er kjennelige på sitt «CD» — får passere uhindret. De er uavlatelig på fart gjennom byen.

Man ser også bil A 1. Det er «den eldste bilen i hele Europa», som en spøkefull uttrykte det, og bilen er kongens.

Særlig livlig går det for seg på Drammensveien.

I parken til den engelske ambassade brenner et stort bål. Ambassadens sekretærer kommer trekkende med den ene dokumenthaug etter den andre. Alt blir kastet på bålet. En tjener står ved siden av det og sørger for at alt fortæres av flammene.

Dog ikke riktig alt sammen. Forskjellige ting blir bragt over til amerikanerne.

Legasjonene ligger tett ved hverandre her ute. Drammensveien er nemlig den norske hovedstads «diplomategate».

Nedenfor den engelske ambassade, på den andre siden av gaten, ligger den vakre og lyse gruppen som tilhører den franske legasjon. (De tennis-baller som englenderne sender over gjerdet pleier gjerne å havne hos franskmennene).

Også i den franske legasjon er man opptatt med å brenne dokumenter. Der står tykk svart røk opp av pipene.

ROERE

Vi er kommet opp i et vanskelig og farlig uføre, krisen lurar bakom første sving — sier og skriver folk som mener seg å ha greie på slikt. Og så går en i gang med gammel og dårlig magi i en ren kapitalistisk regi, diskontoheving og andre «åtgjerder.» Sosialistene i parti, regjering og nasjonalforsamling forsikrer nasjonen at levestandarden framleis skal holdes. Denne økonomiske levestandarden som helligholdes og dyrkes som guddom! Resultatet av denne eldgamle dyrkingen av kalven er at folket først taper sin kulturelle standard og så sin leve-

standard. All historie burde nå endelig ha lært oss det.

Og våre sosialistiske ledere, så å si før første hanegal står de fram og avsverger Marx og marxismen, sosialismen og hele planøkonomien. Deres mål er å rø seg i land på en liberalkapitalistisk øy i Vest. Det hele er rett og slett utekkelig.

For vel en mannsalder siden traff vi bondestudentene, som hadde kreket seg inn til Oslo for å ta en embets-eksamen, dagens sosialistiske ledere og roere. Dengang avr de overbeviste marxister og Mot-Dagister, alltid og alle steder på ferde med sitt

evangelium, de lovet oss alle en ny jord, et økonomisk tusenårsrike, det klassiske samfunn. Under deres gnistrende og blendende ordfoss glemte vi troverdige bondegutter at disse «proletarer» bar Oslos beste navn og var arvinger til betydelige midler.

Nå, tredve år etterpå, er de vendt tilbake til det liberalistiske faderhuset. Men, har de noensinne vært borte fra faderhuset? Var i grunnen det hele bare en behagelig hobby, som ikke er behagelig lenger?

Slik var de altså. Flinker elever, fremragende i tilegnelsen av andres tanker, skarpe i sin profeterings- og misjonsvirksomhet foran et

måpende folk. De skapte «epoke» i folkets kulturelle og politiske liv, kom seg til makt og myndighet i samfunnslivet, reiste utenlands og tenkte tunge tanker i en mørketid, kom tilbake til fedrelandet for å dømme — og skape Norges nye dag. Nå står de ved milepelen, henger med hodet som utkjørte valaker og er landets åndsliv.

Det gikk den veien det måtte gå. De manglet noe aldeles avgjørende, tro, dette forunderlige som en ikke kan

lese seg eller lære seg fram til, men som selv den uverdige får til givendes.

Alfred Dale.

SALEFABRIKK

En dame som vil lære å sy får plass.

Herman Støttum
Grensen 5/7, Oslo.

BYSELGER FOR OSLO

får medta inleggssåle «Eskimo» for salg til forretninger mot provisjon.

Herman Støttum
Grensen 5/7, Oslo.

Vi søker forb. grossister

som kan avta vår prod. synt. vaskemid. e.t.c. helt ell. delvis. Østlandet.

Bm. «Meget fordelaktige vilkår.»

Arbeiderstaten og kulturstaten USSR

En orienterende kronikk med omvendte fortegn

De sosialistiske Sovjetrepublikkers Union (USSR) består av seksten selvstendige republikker, hvis ministre blir innsatt, avsatt, arrestert og dømt alt etter som Politbyrået i Moskva mener det tjener folkets interesser.

De ledere som i dag øver størst politisk innflytelse er de som ennå ikke har avslørt seg som agenter og lakeier for den anglo-amerikanske monopolkapitalisme.

Hver sovjet-borger nyter den fulle politiske frihet til å velge det kommunistiske parti. Men det er selvfølgelig at enhver som viser udemokratisk sinnelag, bl. a. ved å ønske det kapitalistiske flerpartisystemet må slås ned med hård hånd. For alle skadedyr som truer freden og folkets frihet må fjernes. Møte- og ytringsfrihet garanteres. Således kan man si hva man vil om krigshisserne i Bonn, imperialistene i Paris og London samt de monopolkapitalistiske børsspekulanter i Wall Street uten å være redd for repressalier.

Sovjet-Samveldet er verdens mest fredsommelige land. Grunnen til at russerne holder så store styrker under våpen er for å beskytte de små, frie land, som trues av imperialistisk militæragresjon. Det er ene og alene den russiske forsvarsmakten som hindrer f. eks. Norge fra å foreta imperialistiske erobringstokt i andre land. Flere ganger har Sovjet-Samveldet vært tvunget til å demonstrere sin ærlige og oppriktige freds- og samarbeidsvilje. I 1939 ble Stalin enig med Hitler om å sørge for den fremtidige fredelige utvikling i Polen. I 1944 tok russerne de baltiske land under sine beskyttende vinger. I 1946 satte de en stopper for den anglo-amerikanske tåpelige luftbroblokkade av Berlin. Siste gang 17. juni

1953, tilintetgjorde russerne angrepet på den unge tyske demokratiske republikk, som ble utført av fascistiske provokatører forkledd som streikende arbeidere.

I Sovjet-Samveldet er klasseforskjellen opphevet. Påstanden om at en parti- eller statsfunksjonærs lønn er det tidobbelte av en arbeiders er en infam krigshisser-løgn. De tjener nesten det femogtyvedobbelte.

Det er selvfølgelig at arbeiderne i arbeiderparadiset nyter stor frihet, men så er det selvfølgelig rett og riktig at staten forlanger meget av dem. En del av det sosiale arbeidet består av de hundretalls leirene i f. eks. Sibir, Kazakhstan og Workuta, hvor ikke bare millioner av russiske arbeidere, men også arbeidere fra andre vennligsinnede demokratiske land får gratis opphold og forpleining. Andre Sovjet-arbeidere nyter det privilegium å oppfylle sine kvoter før tiden eller frivillig forhøye den og derved i egen interesse gjøre større innsats for samme lønn. Det er i folkets interesse at de late arbeidere, som i løpet av et år har kommet 3 ganger fem minutter for sent til arbeidet, straffes for sabotasje. For at ikke fagorganisasjonens velgjørende arbeide skal svekkes har Politbyrået avskaffet den udemokratiske retten til å streike. De russiske bedrifter og fabrikker er grunnen til at landet har verdens høyeste levestandard.

For første gang i historien nyter den russiske kvinnen full likestilling. Mens det f. eks. i det kapitalistiske Tyskland har ved lov siden 1892 vært forbudt å beskjeftige kvinner som gruverarbeidere, så oppfordres derimot sovjetkvinnen til å utføre dette arbeide. Hvis hun ønsker

det kan hun også bli lokomotivfører, fyrbøter, sjauer etc. Spesielle politiliniere i de russiske fabrikkene muliggjør det også for henne å sette det nye sovjetmenneske til verden for å hindre at for mange arbeidstimer går tapt.

Ungdommen nyter statens spesielle beskyttelse. Allerede seks år gamle går de inn i organisasjonen «Unge Pionerer» for å få den rette oppdragelse som sovjetmennesker. — Når barna er 14 år gamle fortsetter «Komsomol»-organisasjonen videreutdannelsen. De unge forberedes nå til den store oppgaven, som venter dem i de heltedemodige russiske stridskreftene.

De vestlige løgnagenter har spredt det rykte at det store sovjetiske arbeiderparadis skjuler seg bak et «jerneteppe». At dette er en typisk kapitalistløgn beviser det faktum at statens reisebyrå «Intorist» i fjor formidlet et besøk av 2000 fremmede turister, hvorav dog de fleste valgte å reise i grupper eller delegasjoner. Dette var hele 0,0001 pst. av Sovjets befolkning. Ved siden av «Intorist» er trafikkpolitiet MVD det største reisebyrå i Sovjet. F. eks. bare på en neste dag i 1941 ga MVD titusener av baltiske turister muligheter å komme til Russland på et mangeårig besøk. Balterne likte seg så godt der at nesten 50 pst. av deres landsmenn i hjemlandene er kommet etter for også å slå seg ned i moderlandet for resten av sitt liv.

Så det er godt forståelig at de titusener som knuges av imperialiståket i Norge tar enhver mulig sjangse som byr seg til å flykte til moderlandet i øst, det tiltross for de mange fascistpolitistyrker som vokter grensen.

(FEI).

BILEIERE SE HER!

Vi anbefaler våre 3-veis hydrauliske lastebiltipper av eget fabrikat. Montering utføres — godt service. Innhent tilbud.

A/S Kriken & Nore
Mek. Verksted
Bryggja, Nordfjord

KERAMIKKOVN,

mindre type, brukt, inndreiningsskive, ønskes kjøpt snarest. Bill. mk. «Keramikkovn».

HUS,

2 v. og kj., innl. lys og vann, centr. sted, ønsk. kjøpt snarest av eldre ektepar.

Norberg, Rørvik.

AVISEN STOPPES

i tiden fremover for dem som ikke har betalt kontingenten. Unngå stopp. Send bladpengene i dag. Bruk giror. 16450.

Gårdbrukere - Skogeiere

Er det noe De trenger av redskaper ell. maskiner, så send oss en forespørsel. Vi representerer anerkjente fabrikker og verksteder.

Lite eller stort oppdrag, vi står alltid til tjeneste.

Rimelige betalingsvilkår.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG
Biler - Maskiner
Redskaper.
Tlf. 885 - 248.

Solid gårdmannsdatter

med alm. god utdanning, ønsker forbindelse med sympatisk, ærlig mann. Alls. intr. Absolutt diskresjon.

Bm. «Østlandet».

Fra Sovjet . . . Folketingets . . .

Forts. fra side 1

ismen ut over jorden, men for å forsvare «gamle mor Russland». Det var for sitt fedreland Russland at millioner russere ga sitt liv, og derfor tales der da heller ikke i dag i Sovjet-Unionen om verdenskrig II, men om «Fedrelandskrigen 1941-45».

Det kan ikke være noen tilfeldighet at det nu er den russiske hær som er kommet til makten innen Sovjet. Dette må være det logiske resultat av 30 års appel til nasjonalfølelsen og til fedrelandet Russland. Russerne er jo det tallrikeste og det ledende folk innen Sovjet-Unionen. Praktisk talt alle de områder som i dag utgjør Sovjet-Unionen har en eller annen gang tilhørt det russiske keiserrike, så russerne er med full rett stolte av sitt folks fortid. Det er derfor lett å tro at det har vært hård kost for dem at deres fedreland skulle knekkes av halvrusseren Lenin. (NB. Han skal være russer-tartar) og grusineren Stalin, som begge to bl. a. var medansvarlige for nedslaktningen av keiseren, keiserinnen, 3 unge prinsesser og en liten sykkelig prins i en kjeller i Øst-Russland i revolusjonens første år. Slikt vil denne generasjon ikke glemme.

Det vil erindres at ledelsen i Sovjet-Unionen til å begynne med var sterkt jødepreget. Man kan bare peke på Trotski. Senere forsvart de fleste jøder etter hvert og ledelsen er i tidens løp blitt mere og mere russisk. Ved grusineren Stalins død ble således ikke hans landsmann, den mektige politisjef Beria valgt til hans etterfølger, men russeren Malenkov.

At nasjonalsinnede russiske offiserer nu har fått makten og ledelsen betyr ikke at det blir slutt med kommunistpropagandaen rundt om i verden. Sovjets politikk gjennom snart firti år har jo vist så glimrende resultater når det gjelder om å skape også et Stor-Russland, at det ikke er noen grunn til å endre den.

Gjennom sin politikk er jo Sovjet kommet på maktens

tinde og er blitt Vestens skrekk. De fillete bolsjevikene som i revolusjonens barnedomsår dro i krig med en brødsalk og en pakke patroner i lommen kastet ved egen hjelp alle engelske, amerikanske, franske, tsjekske, japanske og hviterussiske «befriere» ut av landet og har nu satt seg godt til rette ved denne verdens matfat. Det er gått som Lenin spådde: De vestlige makter har mishandlet hverandre så godt de kunne, og deres økonomi er i denne tid utsatt for svære påkjenninger på grunn av stadige og til dels omfattende arbeidskonflikter.

Sovjets beste våpen var dets undergravningspolitikk, og det takket være Vestens godfjottethet. Der trengtes bare et smil fra Moskva for at Vesten skulle stråle opp av glede over «den nye, velvillige kurs», og da Malenkov, «den fede dreng», kom på toppen og viste sitt smørblide guttefjes, var det ingen ende på den store fryd. Og dog var Malenkov ikke annet enn en hårdkokt kommunist og brutal bølge, som viste sitt sanne ansikt da han i sin tid ledet «demokratiseringen» av de baltiske statene. Han var derfor et glimrende funn for Sovjet, idet han bragte forvirring i Vestens tenkning og fikk bremsset adskillig på Vestens militære ut- og oppbygning.

Sovjets utenrikspolitikk var imperialistisk. Å gå inn for verdnesrevolusjon er erobrerpolitikk av reneste vann, så Bulganin, Tsjukov og alle de andre som måtte gå inn for et Stor-Russland vil ikke behøve å tenke ut noen nye utenrikspolitiske linjer. De er kommet til dekket bord. Det er bare å kjøre videre på den opparbeidede vei: Gjennom propaganda for «Arbeidere i alle land, foren eder!» å ut-hule Vestens forsvarskraft, og gjennom appell til det russiske folk om å gå inn for et Stor-Russland, å få det til villig å ta på seg ytterligere militære byrder. For det er ikke tvil om Ivan heller vil være russisk enn kommunistisk soldat. Det er nok av tegn på at kommunismen kjemper

Forts. fra side 1

er noget, der absolut skal skjules, vilde man da benytte enhver given Lejlighed til at finde tilbunds i en Sag, der har direkte Betydning for Snesetusinder.

Uden Hensynet til 5. Majs Ofre for de hinanden nu frikennende Politikeres Politik, vilde Rostock-Sagen iøvrigt aldrig være blevet rejst.

«Revision» kan altsaa ikke tjene Justitsministeren og Regeringens Ordfører med at afstaa fra Kravet om Undersøgelse af det af Kommissionen vitterlig forsømte, saa meget mere som vi i flere Aar netop har sat alt ind paa at faa disse Forhold undersøgt af en uvillig Ret og ventet paa, at Den parlamentariske Kommission skulde blive begravet med samt dens Hemmelighedskræmmeri og Papirurke. Det er nu sket, og da der er Grændser for, hvor længe Justitsministeren kan true med Straffefølgning og sætter Terminer uden at gøre Alvor af Truslerne, har vi vel Lov til at haabe, at Spillet nu kan begynde.

Baade Kommissionen og Folketinget gled elegant og med klingende Fraser om «Modstandskamp», Atlantpolitikk, «Aldrig mer en 9. April» og meget andet tomt Bulder uden om andet end Rostockundersøgelsen. Justitsminister Rytter har henlidt Opmærksomheden paa manglende Undersøgelse af «Likvidationerne» under Krigen og 4. Maj-Aftalen mellem

et tilbakstogsfelttog mot Russlands bønder.

Bulganin har allerede sagt fra i hvilken retning hovedfremstøtet skal komme: Mot Vest. For i Øst har han sikret seg Folke-Chinas støtte ved å love det hjelp i alt. — Et løfte som vil volde både Formosa-regjeringen og USA store bekymringer, idet det røde China nu har besluttet — ved russisk hjelp naturligvis — å gi 80 millioner mann militæropplæring..

Hvis noen tror at dette er tegn på avspenning og fred på jorden, kan man bare beundre alle tiders mest ugrunnede optimisme.

* * *

Politikerne og deres daværende Fjender «Frihedskæmperne» og denne Kontrakts Virkning paa Politik og Retstilstanden her i Landet. Vi forstaar vel, at Folketinget forsøger at komme uden om dette, som den parlamentariske kom det, da det var denne Aftale, der frelste «Frihedskæmperne» for at blive straffede for begaaede Mord og Politikere for at staa til Ansvar for den tyske Samarbejds-politik.

Hele Ladningen av Forbrydelser, smaa og store Synder, Ansvar, kastede man over paa dem, der havde Tillid til Regeringen og fulgte dens Anvisninger. Som Afslutning paa Debatten frikendte disse Politikere hinanden, uden at de tilbagevirkende Straffelove blev nævnt med et eneste Ord, og uden at man havde andet end sjofle Spark efter Ofrenes Grave, de indesparrede, hvor Danmark i Dag har Rekord, de Tusinder knuste Hjem og Skæbner, de udsmidte Tjenestemænd, Tilbagebetalingsofrene, de myrdedes Efterladte og den almindelige Klandring af Ofrene for de samme Partiers eller Politikeres Politik. Paa den Maade at ville gøre Slut med 9. Aprils Spørgsmaal, Besættelsestidens Politik, frikende sig selv og samtidig og fremtidig lukke Øjnene for den Part, det gik ud over som Syndebukke, tager vi ikke i Betænkning at betegne som en politisk Korruption, der placerer Danmark udenfor hæderlige Nationers Rækker med Dødsmerket paa sin Pande.

Saa alvroligt og ikke anderledes er det. Kommission og Folketing forbigik ogsaa Harald Bergstedts detaillerede og meget sigende Oplysninger om Aftalen i Sandkroen mellem Besættelsesmagten og det danske Socialdemokrati.

Det er altsaa et laset og navnlig plettet Læs af Papi-over til det, man, Gud forbarrer, man har transporteret me seg, kalder «Historiens Dom».

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neuberget. 15 - Oslo
hvis du vil stå på en god fot

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde

Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

R. Gjessing

Urmaker

D r a m m e n

Tlf. 25 07

Er det noen NS-ungdom, eller frontkjemper, som er interessert i teknisk virksomhet og villig til å samarbeide med enslig herre på et lite blikkenslagerverksted.

Henvendelse: Bill mrk. «101» til dette blads eksp.

¼ hk. elektr. motorer med kulelager kr. 150.—. E. Parow, Melhus, tlf. 250. (B)

Victoria Gjestheim

Strandgt. 41

Telefon 497 - Egersund

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Annelise Parow

TANNINNSETNING

T r o n d h e i m

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland

anbefales

FOLK OG LAND

Ansv. redaktør og
utgiver:

FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo

Redaksjon:

Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:

Postboks 3214, Oslo

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:

Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00

pr. halvår. Sverige, Dan-

mark: kr. 24.00 pr. år,

kr. 12.00 pr. halvår. Ut-

landet for øvrig: kr.

28.00 pr. år, kr. 14.00 pr.

halvår. I nøytralt omslag

kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00

pr. halvår.

Løssalgpris: 50 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter

over en spalte

Bruk postgiror. 16450

Sambandstrykkeriet

Oslo